

Jærværslag 2017

Priming

Jaarverslag 2017

Voorwoord	4
Inleiding	6
Missie en doelstellingen	7
Dagelijkse werking	8
Antenne	8
Ambulante werking	8
Semi-residentiële setting	9
Facetten van een integrale begeleiding	10
Maatwerk	10
Huisvesting	10
Gezondheid	11
Gezins- en opvoedingsondersteuning	12
Administratie	12
Actieve deelname aan de samenleving	13
Sociaal netwerk	13
Toekomstperspectief	14
Ouder worden met een chronische en/of ernstige ziekte	15
Begeleidingsmethodologie	16
Integrale begeleiding op maat	16
Aanklampend werken	16
Huisbezoek	16
Laagdrempelige aanwezigheid	16
Brugfunctie	17

Lotgenotencontact: hiv-praatgroep	17
Groepsdynamiek	18
Lhiving in de praktijk	19
Casus gezinsbegeleiding	20
Interview met de conciërge	21
Vrijwilliger Lien aan het woord	23
Hulp bij PC banking	24
Semi-residentieel, een noodzaak voor Idriss	25
Reflectie: 20 jaar werken bij Lhiving	26
Cijfers en evoluties	28
Antennewerking	29
Integrale begeleiding	33
De intensiteit van de actieve begeleidingen	34
Activiteiten en vakantie	35
Huisvesting	36
Samenstelling van het team	38
Financiering	39
Bijlagen	40
Samenwerkingsverbanden van Lhiving	41
Interne vorming, studiedagen en deelname aan overleg	46
Personalia	49

Voorwoord

Vorig jaar drukten we de wens uit om in 2017 een even positieve balans te kunnen voorleggen als in 2016. Met enige fierheid kunnen we stellen dat deze zo mogelijk nog beter is, omwille van de meest diverse redenen.

Onze “core business” breidt zich alsmaar verder uit. Dankzij onze expertise en inzet, waarbij we onze jarenlange ervaring en professionele deskundigheid ten dienste stellen van chronisch zieken in kansarmoede, worden steeds meer mensen op een efficiënte wijze vooruit geholpen en dit zowel in de residentiële, semi-residentiële als in de ambulante setting. Dank aan al onze medewerkers die, ondanks de soms minder ideale werkomstandigheden, zich toch elke dag weer blijven inzetten in het belang van onze cliënten.

Amper twee jaar geleden vermeldde ik in mijn voorwoord dat de Lions Club Brussel Munt zo enthousiast was over onze werking dat ze besliste om een pand voor onze antennewerking ter beschikking te stellen. Wel, enkele maanden terug werd een ideaal gelegen gelijkvloersappartement aangekocht in de Poolstraat te Brussel. De renovatie is reeds volop aan de gang en meer dan waarschijnlijk zullen we het nog dit jaar in gebruik kunnen nemen.

Het hoeft geen betoog dat zo’n snelle gang van zaken enkel mogelijk is dankzij de vereende inspanningen van heel wat van onze Lions Club-leden. Het zoeken (en vinden) van een geschikte woning, die ook goed bij prijs moest zijn; het onderhandelen met de verkopers, die zelf niet overeenkwamen en waarvan er één onder voogdij stond; het uitzetten van de krakers; de algemene vergadering van de syndicus overtuigen om de bestemming van het appartement te veranderen; het plannen en inschatten van de renovatie; het bekomen van de nodige renovatievergunningen; het contacteren van de aannemers... Dit is allemaal

uitermate snel gerealiseerd. Dank aan de vele Lions die hier heel wat tijd in staken en hun professionele kennis en skills gebruiken om dit in een ongelooflijk tempo tot een goed einde te brengen.

Ook het tijdig werven van de nodige fondsen werd dankzij de inzet van de voltallige Lions Club Brussel Munt mogelijk gemaakt. De aankoop en de renovatie overschreden immers ruimschoots het bedrag van de oorlogskas die was aangelegd. Om dit project toch te kunnen verwezenlijken diende men een lening aan te gaan bij de individuele clubleden. Hoewel zo'n persoonlijk engagement niet evident is, verliep deze inzamelingsactie probleemloos. Dank aan elk lid van de Lions Club Brussel Munt voor niet alleen hun morele maar ook daadwerkelijke steun.

Het belang van het ter beschikking krijgen van dit extra appartement kan niet genoeg worden benadrukt. Enerzijds krijgen we een ideale ruimte om de antennewerking op een professionele manier verder uit te bouwen, anderzijds kunnen we nu onze huidige consultatie- en kantoorruimten omvormen tot twee appartementen, wat onze residentiële werking ten goede komt. De verbouwingswerken aan deze twee appartementen en het inrichten van het nieuwe pand brengen uiteraard heel wat extra kosten met zich mee. Tot onze grote voldoening worden onze werking en projecten blijkbaar zodanig geapprecieerd door tal van instanties en organisaties dat reeds een behoorlijk deel van het benodigde bedrag werd opgehaald. Dank aan allen die hier hun steentje hebben bijgedragen.

Ook op het "hogere" nationale Lions-niveau ging de intense en vruchtbare samenwerking met Lhiving niet onopgemerkt voorbij. De Lions Club Brussel Munt werd dit jaar namelijk uitgeroepen tot winnaar van "de prijs voor het nationale sociaal werk". Deze prijs bekroont elk jaar op nationaal niveau het beste en meest waardevolle sociale werk, waarbij onder andere rekening gehouden wordt met aspecten zoals de unieke meerwaarde van de vzw en de intense samenwerking tussen de Lions Club en de vzw.

De cijfers zijn goed, de uitbreiding is bezig en we worden als Brusselse organisatie met nationale prijzen bekroond. De vooruitzichten voor 2018 kunnen dan ook alleen maar positief zijn. Aan ons allen om ze waar te maken.

Namens de Raad van Bestuur,

Hubert Claes

Inleiding

2017 was weer een erg druk jaar voor Lhiving. Steeds meer mensen vinden de weg naar Lhiving en de druk op onze werking wordt hierdoor groot. U vindt alle cijfers en evoluties hiervan terug in dit jaarrapport.

Omdat onze structurele subsidie niet steeg en we een verlies optekenden in 2016 werd beslist om collega Sara Van Mechelen, die in mei van dit jaar vertrok, maar halftijds te vervangen door Georgette Nahimana.

Gedurende de zomermaanden nam Lhiving geen nieuwe aanmeldingen op, wat ons toeliet om de kwaliteit en het begeleidingswerk tijdens de verlofperiode verder te zetten. Het Verenigd college besliste op de valreep om toch nog een extra subsidie aan onze vzw toe te kennen zodat we het volgende jaar van start kunnen gaan met een (tijdelijke) extra halftijdse kracht.

De Lions club Brussel Munt vond afgelopen jaar ook een nieuw pand voor Lhiving. We zijn verheugd te melden dat de zoektocht naar extra sponsoring en subsidiering goed is gelukt. Als alles goed verloopt verhuizen onze burelen volgend jaar naar Sint-Joost-ten-Node en worden onze huidige kantoren opnieuw transitwoningen voor onze doelgroep. Het belooft zo een spannend jaar te worden.

Tot slot wil ik graag iedereen bedanken die op een of andere manier heeft bijgedragen aan Lhiving: onze vrijwilligers, onze leden van de raad van bestuur, onze schenkers, de overheid,... en natuurlijk onze teamleden en cliënten zelf.

Veel leesplezier!

Annelies Vangoidsenhoven
Coördinator

Missie en doelstellingen

“Vzw Lhiving biedt begeleiding op maat aan personen die chronisch en/of ernstig ziek zijn en die zich in een kansarme situatie bevinden, en aan hun gezin. Ons streefdoel is de gezondheid en het algemeen welzijn van de cliënt te verbeteren zodat die zich op termijn zo zelfstandig mogelijk kan handhaven in de maatschappij en op een volwaardige manier kan participeren. Lhiving helpt hen bij het zoeken naar een aangepaste en betaalbare woonst en koppelt hieraan een meer of minder intensieve begeleiding. Hierbij gaan we altijd uit van de kracht van de mensen zelf.”

Belangrijke einddoelen in het werken aan verbetering van de gezondheid en algemeen welzijn van de personen die Lhiving bezoeken zijn:

- Kwaliteitsvol wonen
- Leren leven met een chronische/ernstige ziekte, met aandacht voor alle gezinsleden
- Bestrijding van isolement, sociale uitsluiting, verwerping
- Actieve deelname aan de samenleving

Aangezien we van oorsprong een hiv-werking zijn, blijven we specifieke hulpverlening bieden aan deze groep mensen:

- Bespreekbaarheid van hiv- diagnose, taboe doorbreken, preventie,...
- Specifieke praatgroepen rond hiv gerelateerde thema's

Dagelijkse werking

Lhiving biedt **begeleiding op maat** vanuit drie deelwerkingen: de **Antenne**, de **ambulante werking** en de **semi-residentiële setting** van vijftien transitwooneenheden.

Antenne

De functie van de Antenne is drieledig: zij registreert alle nieuwe aanmeldingen, fungeert als vrij aanspreekpunt waar mensen onmiddellijk terecht kunnen met hun concrete hulpvragen en het is de toegangspoort tot de overige pijlers van Lhiving.

Voor specifieke vragen is het Antenneaanbod ideaal (het starten of wijzigen van een behandeling, een jobinterview, een zwangerschap, het ontmoeten van een nieuwe partner, onzekerheid met betrekking tot het verblijfsstatuut). Er wordt individueel informatie en advies gegeven, doorverwezen naar gespecialiseerde diensten of naar het wekelijks basisactiviteitenaanbod van Lhiving (afwisselend kookatelier, praatgroep, vorming ivm wonen of een ont-

spannende activiteit). De meest voorkomende vraag binnen de Antenne is die naar aangepaste huisvesting, al dan niet samengaand met begeleidingsnoden op andere vlakken. Lhiving biedt geen crisisopvang op vlak van huisvesting; wel geeft de begeleiding een significant verhoogde slaagkans op het sneller vinden van een sociale of privéwoning mits aan een aantal samenwerkingsvoorwaarden voldaan wordt.

Indien vragen te complex blijken voor de Antenne, kan op termijn een intensievere, integrale korte of langlopende begeleiding door één referentiepersoon worden overwogen die ofwel semi-residentieel ofwel ambulant is.

Ambulante werking

Een begeleiding omvat ondersteuning bij de cliënt thuis (regio Brussels Hoofdstedelijk Gewest) op psychosociaal en administratief vlak en is integraal van aard. Aangezien ook woonkwaliteit van fundamenteel belang is voor iemands kwaliteit van leven, maken de woonvraag en het werken aan 'leven met een chronische en/of ernstige

ziekte' vaste onderdelen uit van iedere begeleiding. Het verdere begeleidingsaanbod wordt samen met en op maat van de individuele cliënt uitgebouwd en varieert sterk qua inhoud en intensiteit. Vanuit het besef en de ervaring dat partner en kinderen behoefte hebben aan extra omkadering gaat de aandacht ook uit naar het volledige gezin. Deze begeleiding van het individu en van het hele gezin wordt aangevuld met een aanbod van de groepsactiviteiten en een jaarlijkse vakantie, zowel voor volwassenen als voor kinderen.

Semi-residentiële setting

Wanneer de begeleidingsnood dermate groot is, omwille van bijvoorbeeld ernstige gezondheidsproblemen, een complexe psychosociale problematiek en (of door) een precair verblijfsstatuut, is een tijdelijk verblijf wenselijk in een van de 15 'transitwoningen' van de semi-residentiële setting, in het woonblok waar Lhiving haar burelen heeft of vlak daarnaast. Verder zijn er nog acht wooneenheden op verschillende plaatsen in Brussel. Een groot deel wordt beheerd door het Sociaal Verhuur Kantoor (SVK) Baita en een deel door SVK De Nieuwe 150. Voor de appartementen die of eigendom zijn van

Lhiving of ons ter beschikking worden gesteld, neemt Lhiving een deel van de provisies ten laste in de plaats van de huurder. Deze tijdelijke woningen zijn enkel toeganke-lijk in combinatie met intensieve integrale begeleiding. In het kader van de semi-residentiële setting biedt Lhiving als kleine partner van Vluchtelingenwerk Vlaanderen ook opvang aan asielzoekers die tot de doelgroep behoren. Dit project werd evenwel stopgezet in de loop van het jaar.

We werken aan een goed begeleide doorstroming van de semi-residentiële setting naar een definitieve woonst – bij voorkeur sociale huisvesting. De gezinnen kunnen maximaal 4,5 jaar verblijven in onze woonst: eerst via een transitcontract van 18 maanden, nadien in een kortdurend huurcontract tot maximaal drie jaar. We trachten de gezinnen natuurlijk sneller te laten doorstromen, maar aangezien het huisvestingsprobleem in Brussel torenhoog is, is dat vaak niet mogelijk.

Facetten van een integrale begeleiding

Maatwerk

Belangrijkste uitgangspunt bij het bepalen van een integraal begeleidingsaanbod zijn de vragen en behoeften van de individuele cliënt of diens gezin en het respect voor de persoonlijke levenssfeer. De houding van de begeleiders is er op gericht de krachten van de cliënt aan te spreken en te stimuleren. Er wordt een effectieve balans nagestreefd tussen sturen en loslaten, aanwezig zijn en ruimte bieden. Tegelijk worden de belangrijkste werkpunten toch vooraf vastgelegd in een individueel begeleidingscontract dat zowel door de cliënt als door de begeleider ondertekend wordt. Hoewel dit contract in principe indien nodig verlengbaar is, wordt de weg die beide partijen samen afleggen tenminste één maal per jaar geëvalueerd en geherdefinieerd. De aspecten huisvesting, gezondheid, gezins- en opvoedingsondersteuning, ouder worden met een chronische/ernstige ziekte, administratie, zinvolle dagbesteding, sociaal netwerk en toekomstperspectief komen het vaakst aan bod als werkpunt.

Huisvesting

Lhiving is erkend als vereniging die werkt aan integratie via huisvesting. Sinds de oprichting is het aspect 'wonen' één van de belangrijkste pijlers van de werking. Een goede woonst, een veilige plek, een thuis waar men zichzelf kan zijn, is immers één van de belangrijkste voorwaarden om tot een leefbare situatie te komen. Samen met de betrokkenen wordt gezocht naar een betaalbare, goede woning, vooral via samenwerkingsakkoorden met verschillende Openbare Vastgoed Maatschappijen (OVM) in Brussel of via inschrijving in een SVK (Sociaal Verhuur Kantoor).

Ook het ontwikkelen van een goede woonattitude vormt een belangrijk onderdeel van de begeleiding: op een aangepaste manier zorg dragen voor de woning of het vinden van familie- of poets hulp hierbij, selectief sorteren van afval, zuinig omspringen met energie, betaalbaar doch gezellig inrichten, het opbouwen van een gezonde relatie met de huiseigenaar of het

SVK, het zoeken naar een nieuwe woonst (ook buiten Brussel) of het grondig voorbereiden van een verhuis... het behoort allemaal tot onze wooncoaching.

In de semi-residentiële setting werken we met een woonbegeleidingscontract dat toegevoegd wordt aan het gebruikelijke begeleidingscontract om de afspraken tussen Lhiving en de bewoner duidelijker vast te leggen voor zowel het huurcontract als de zorg voor het appartement. Een intern reglement vermeldt praktische zaken zoals wat te doen als er iets stuk is, wie te verwittigen bij problemen...

Gezondheid

In sommige begeleidingen nemen gezondheid en ziekte een prominente plaats in. In andere fluctueert het als aandachtspunt en voor sommige cliënten lijkt het slechts een randgegeven. Dat hangt onder meer af van de aanvaarding van hun ziekte, hun algemene gezondheidstoestand en of deze hen erg beperkt in hun dagdagelijkse bezigheden, of ze medicatie nemen, of ze al dan niet vaak gehospitaliseerd worden en veelvuldige onderzoeken en afspraken in het ziekenhuis hebben. Onze op de anderen betrokken luisterbereidheid en het feit dat wij taboes niet uit de weg gaan, kunnen mensen helpen hun eigen realiteit te her-

kaderen.

Met tal van cliënten is het nodig om medische consultaties samen voor te bereiden. Het stimuleert hen om actief deel te nemen aan het gesprek en zelf vragen te durven stellen. Sommige cliënten met complexe gezondheidsproblemen of wiens taalvaardigheid erg beperkt is, vergezellen we naar de dokter. Nadien kunnen we dan feedback geven en onduidelijkheden of fout begrepen medische informatie bijsturen. Op regelmatige basis plegen we overleg met huisartsen, specialisten en met ziekenhuizen. Als een cliënt gehospitaliseerd wordt, gaan we regelmatig op bezoek bij hem/haar en zijn we in vele gevallen ook een aanspreekpunt voor de verpleging. We zorgen voor een goede verbinding tussen ziekenhuis en thuissituatie en hebben doorgaans een goed zicht op de aandachtspunten bij ontslag. Voor cliënten met een andere moedertaal dan het Nederlands of het Frans kan audiovisueel materiaal of een tekst over hun ziekte in de eigen taal bijzonder leerrijk zijn.

Het is best mogelijk dat 'ziekte en gezondheid' voor ons hoog op de agenda staat maar dat er voor de cliënt tal van andere dringende problemen om een oplossing vragen. De ervaring leert ons dat het absoluut noodzakelijk is om deze ook aan te pakken; dat schept de nodige ruimte en rust om ook zelfzorg omtrent gezondheid in handen te nemen.

Ook geestelijke gezondheid en algemeen welbevinden zijn een systematisch aandachtspunt. We begeleiden onze cliënten bij hun persoonlijk proces, bij hun zoektocht naar een leefbaar evenwicht met zichzelf, in hun familierelaties en ten aanzien van de maatschappij.

Gezins- en opvoedingsondersteuning

Vanuit het besef en de ervaring dat partner en kinderen van mensen die leven met een ernstige ziekte eveneens behoefte hebben aan extra omkadering gaat er ook systematisch aandacht uit naar het volledige gezin. Zeker voor wat betreft hiv is dit binnen het gezin vaak een onbenoembare aanwezige met complexe relaties tot gevolg. Verhoogde aandacht voor bespreekbaarheid van hiv, preventie, relaties en seksualiteit is daarom nodig.

Over kinderen wordt flink wat afgepraat tussen cliënten en begeleiders, ook over afwezige kinderen. Soms lieten cliënten hun kinderen noodgedwongen achter in hun thuisland. Samen met de begeleider worstelen ze zich door de administratieve en emotionele mallemlen die 'gezinshereniging' heet. Omgekeerd begeleiden we

soms ook cliënten in hun vrijwillig terugkeerproject. Lhiving begeleidt heel wat eenoudergezinnen waarbij moeders of vaders er voor de opvoeding van de kinderen alleen voor staan. Bovendien groeien vele kinderen op in een andere socioculturele context dan welke de ouders hebben gekend. Ouders kunnen niet terugvallen op vertrouwde tradities en meestal ook niet op een ruimer familieverband. Lhiving ondersteunt, kadert wanneer peuter, kleuter of puber moeilijk gedrag vertoont, geeft positieve feedback aan de ouder(s) en verwijst zo nodig door. Op dit vlak zijn we wegwijzers voor onze cliënten: voor de inschrijving in een school, de zoektocht naar een kinderdagverblijf of huiswerkklas,... We stimuleren ouders om het schoolparcours van hun kinderen effectief op te volgen.

Administratie

Lhiving helpt mensen hun weg te vinden in het administratieve labyrint en treedt dikwijls op als contactpersoon voor OCMW, mutualiteit, nutsvoorzieningen, deurwaarders, pro deo advocaten... Het blijft een betreurenswaardige vaststelling dat een telefoontje van ons vaak meer bereikt dan de dappere inspanningen van de cliënt.

We fungeren als geheugensteuntje, vertalen onbegrijpelijk ambtenarenjargon zoveel mogelijk in gewone mensentaal en stimuleren cliënten om hun administratie in orde te brengen en te houden. Voor sommigen onder hen is dat een hele opdracht en een proces van jaren. In een eerste fase kan er met hen bijvoorbeeld gewerkt worden rond het zelf openen van de post die toekomt in plaats van ons alle briefwisseling gewoon te overhandigen. Anderen hebben enkel af en toe een rugsteuntje nodig en kunnen op eigen kracht verder nadat ze wegwijs gemaakt werden in onze complexe samenleving.

Actieve deelname aan de samenleving

Wanneer de levensperspectieven erop vooruitgaan krijgen velen van onze cliënten opnieuw zin om aan de slag te gaan en actief te participeren in onze maatschappij. Een chronische aandoening hoeft het volgen van een opleiding of het vinden van werk niet in de weg te staan. Toch zijn er heel wat obstakels op vlak van sociale promotie of tewerkstelling.

Voor migranten ontbreken soms de vereiste verblijfsdocumenten of een erkenning van een elders behaald diploma. Bovendien is onze samenleving voor iemand die hier niet is opgegroeid veeleisend en weinig transparant. Andere cliënten beschikken niet over de maatschappelijk vereiste sociale vaardigheden en werkatitudes. Een coach is in vele gevallen welkom.

Voor wie het toeleiden naar werk te hoog gegrepen is, kan vrijwilligerswerk of gewoon een leuke vrijetijdsactiviteit zinvol zijn.

Naast het aanbod van onze eigen activiteiten leiden we zoveel mogelijk cliënten – kinderen en volwassenen – toe naar een buitenschoolse activiteit, stage, taalcursus of opleiding in het bruisende Brussel.

Sociaal netwerk

In de beginfase van een begeleiding is het netwerk van sommige cliënten uitermate beperkt. Ze kennen niet altijd onze landstalen, kennen weinig mensen, de familie woont ver weg en is uit elkaar gerukt en ook Brussel is voor hen

vaak nog totaal onbekend. Het doet ons dan ook veel plezier te merken dat er dankzij Lhiving vriendschappen ontstaan tussen cliënten en sommigen elkaar ook op andere momenten opzoeken.

Bij cliënten die extreem geïsoleerd leven of nauwelijks een netwerk hebben, maken we de nodige tijd om een stuk de rol van 'familie' op te nemen. We gaan actief uitzoeken op welke manier zij nieuwe mensen kunnen leren kennen. Daar waar wel nog een netwerk is, proberen we ondersteuning te bieden aan wie daartoe behoort. De inschrijving in een computercursus of fitnessclub is soms het eerste opstapje naar de buitenwereld. Het brengt extra zuurstof in de relaties indien gezinsleden ook buitenshuis aan activiteiten kunnen deelnemen. Cliënten in contact brengen met andere diensten maakt hen bovendien minder afhankelijk van ons.

Toekomstperspectief

Aangezien we van oorsprong een hiv-werking zijn hechten we steeds veel belang aan het bespreekbaar maken van hun toekomstplannen. Heel wat van onze cliënten associëren hiv bij het vernemen van de diagnose nog altijd met de

dood. Om hiv te kunnen plaatsen als een chronische ziekte waarmee wel een kwaliteitsvol leven mogelijk is, is vaak een hele weg nodig. Meestal duurt het jaren vooraleer mensen over hun toekomst kunnen en durven nadenken. Met welk diploma zie ik mezelf over een aantal jaren? Hoe kan ik de toekomst van mijn kinderen verzekeren? Durf ik nog dromen van een nieuwe partnerrelatie? Al dan niet zwanger proberen te worden? Als migrant met hiv 'hier' of 'daar in het thuisland' oud worden?

Maar ook... Welke verwachtingen heeft mijn familie in het thuisland? Welke verwachtingen heeft mijn partner? Welke verwachtingen stel ik aan mezelf? Hoe bepaalt mijn persoonlijk verleden mijn toekomst? Ook vragen over hoe het verder moet na de dood worden niet uit de weg gegaan (hoe moet het verder met familie, regelen van een begrafenis, enz.).

Ook voor mensen met een andere chronische en/of ernstige ziekte dan hiv is het bespreekbaar maken van hun toekomst een belangrijk begeleidingsaspect.

In onze begeleiding proberen we dus regelmatig ademruimte te creëren om het hier en nu te overstijgen en aan een realistisch toekomstperspectief te werken.

Ouder worden met een chronische en/of ernstige ziekte

Door een goede medische en psychosociale opvolging van onze cliënten neemt de levensverwachting toe. Het ouder worden kan isolatie en vereenzaming met zich meebrengen waarmee we rekening dienen te houden. Omgaan met verouderen is ook gedeeltelijk cultureel bepaald; ogen en oren hebben voor de specificiteit van elke ouder wordende mens is dus heel belangrijk. Het bespreekbaar maken en zoeken naar een gepaste oplossing (bejaardentehuis, dagcentrum, hulp aan huis,...) komt ook stilaan om de hoek kijken.

Mensen die leven met hiv ervaren veel eerder ouderdomsklachten dan gezonde mensen door een aantal biofysiologische factoren als gevolg van het virus en de medicatie. Er kunnen bijvoorbeeld vroegtijdig gewrichtsklachten ontstaan waardoor men minder mobiel wordt en sneller aangewezen is op een aangepaste woning. Dit plaatst ons dan weer voor nieuwe uitdagingen op het vlak van wonen.

Begeleidingsmethodologie

Integrale begeleiding op maat

Vertrekpunt van een begeleiding is de situatie, beleving, noden en de weerbaarheid van de hulpvrager en zijn gezin. Er is geen op voorhand of voor iedereen vastgelegd plan. Zulks zou niet tegemoet komen aan de eigenwaarde en het eigen kunnen van eenieder. Bovendien is een proces steeds onderhevig aan veranderingen. We zoeken dan ook samen met de cliënt en zijn gezin naar het af te leggen proces en steunen hen hierbij waar dat nodig is. Onze hulpverlening richt zich op de hele mens. Een persoon die leeft met hiv is in de eerste plaats een totale mens, in zijn of haar eigen vaak complexe situatie.

Aanklappend werken

We willen verdiepend werken en kiezen er bewust voor om het contact warm te houden. Bij de aanvang van een begeleiding is de situatie van de cliënt vaak een kluwen, waarin hijzelf verstrikt zit. Mensen durven dan niet meer

in zichzelf geloven of zien niet meer dat er voor hen een positieve ommekeer mogelijk is. Daarom is het belangrijk om vooral in een eerste fase zelf naar de cliënt toe te blijven stappen als hij daar uit zichzelf niet toe komt.

Huisbezoek

Bezoek aan huis heeft heel wat voordelen. Je kunt beter inschatten hoe iemands reële situatie is. Je bent getuige van zijn/haar concrete, dagelijkse leef- en woonproblemen. Mensen brengen een ander verhaal wanneer ze jou als gast ontvangen.

Laagdrempelige aanwezigheid

Als begeleiders werken we vanuit een open en laagdrempelige living die gezelligheid en een familiale sfeer oproept. We merken dat deze warme huiselijkheid cliënten helpt om de stap naar ons te zetten, om sneller langs te komen en ons hun verhaal te doen. Ze stappen geen anonieme kantoorruimte binnen maar

een appartement waar ook een beetje ‘geleefd’ wordt.

Ze weten dat ze er op geregelde tijden hun begeleider/ster kunnen aantreffen of in ieder geval een andere collega die hen verder zal helpen bij dringende vragen tijdens de permanentie-uren. Er staat een wasmachine die kan gebruikt worden mits een kleine vergoeding. Het ophalen of brengen van de was kan weer een gelegenheid zijn tot een korte babbel. Ook kinderen zijn welkom: in de speelhoek, aan de gemeenschappelijke computer of op een kinder- of jongerenactiviteit.

Regelmatig maken we ook een afspraak thuis bij de cliënt of op Lhiving. Doorheen de verschillende contactmomenten groeit er langzamerhand een vertrouwensrelatie die ruimte biedt voor verdieping, voor het bespreken van werkpunten, voor levensvragen die de cliënt bezighouden. Het opgebouwde vertrouwen maakt het makkelijker om heikele punten zoals seksualiteit, therapietrouw, partnerswens,... aan te kaarten. Soms is de psychische nood van een cliënt zo acuut dat een oriëntatie naar geestelijke gezondheidszorg zich opdringt.

Brugfunctie

Mensen werken in de eerste plaats zelf aan hun

toekomstproject. Wij zijn daarbij wegwijzers in het hele netwerk van structurele mogelijkheden. De behoefte aan deze ondersteuning is in elke begeleiding verschillend.

We treden zo nodig bemiddelend op om de toegang tot bepaalde dienstverlening te faciliteren (bv. samen een intake regelen bij een dienst, uitleggen welke documenten iemand mee moet nemen naar een administratieve dienst, enz.). In gevallen waar we geconfronteerd worden met dienstverlening die te wensen overlaat, reageren wij – uit naam van Lhiving – met een brief naar de desbetreffende persoon of dienst.

Lotgenotencontact hiv: praatgroep

Mensen voelen zich in eerste instantie vaak onzeker als hen een contact met anderen in dezelfde situatie wordt voorgesteld. In de samenleving heerst nog veel kennisgebrek en negatieve attitudes rond hiv waardoor angst voor uitsluiting soms reëel is. Er is veel schaamte over de eigen seropositiviteit of men heeft angst om in een andere context dan de onze herkend te worden. Wie deze drempels weet te overwinnen, heeft bij meerdere gelegenheden de kans om samen met lotgenoten aan

activiteiten deel te nemen, deugddoende gesprekken te voeren, steun te vinden en samen te lachen of zorgen te delen.

Voor vele cliënten is onze praatgroep voor mensen met hiv een unieke gelegenheid waar de druk van de geheimhouding en stigmatisatie eens niet heerst. Ze kunnen er openlijk hun zorgen delen en van mekaars ervaringen en raadgevingen leren. De mensen die er samenkomen putten kracht uit elkaar en dat is bijzonder waardevol. Zowel mannen als vrouwen, alleenstaanden of mensen met een gezin, Belg of mensen van andere origine nemen deel. We starten steeds met de herhaling van de groepsregels die we samen beslisten. Respect voor onderlinge discretie en verschillen staan hierbij voorop.

Daarna starten we met een rondje, om mekaar bij naam te kennen en het ijs wat te breken aan de hand van een ludieke openingsvraag. De gespreksonderwerpen zelf komen uit de groep en gaan meestal over thema's als relaties, disclosure, medicatie, omgaan met hiv, seksualiteit, kinderwens, besmettingsrisico's... Bij gebrek aan een onderwerp stelt de begeleider een thema voor. Er is echt ruimte om te praten over hiv en de openheid en verbondenheid hier rond is opmerkelijk groot. Op het einde evalueren we even en brainstormen we over mogelijke gespreksonderwerpen voor een volgende keer. Vaak blijven mensen nog wat napraten of wisselen ze telefoonnummers uit. Zo gaan ze gesterkt en minder alleen naar huis.

Groepsdynamiek

De begeleiding van het individu en van het hele gezin wordt aangevuld met een waaier aan groepsactiviteiten en een jaarlijkse vakantie, zowel voor volwassenen als voor kinderen. De groepsactiviteiten bevatten een gezonde mix tussen ontspanning en vormende activiteiten. Mensen komen met elkaar in contact op een wijze die anders niet tot stand zou komen.. Het is voor individuen een kans om uit eigen beperkingen of hun geïsoleerde positie te treden en ergens op in te haken.

* **jaarlijkse vakantie:** begin juli kunnen onze cliënten en hun gezinnen aan een democratische prijs op vakantie

* terugkerende evenementen zijn het **kerst- en paasfeest en Wereld aidsdag**

* **informatieve en sensibiliserende activiteiten** voor allerlei leeftijdsgroepen

* **praatgroep**

* **kookatelier:** samen goedkoop én gezond koken met respect voor de diversiteit van ons doelpubliek – van seizoensgebonden streekproducten tot Indiase of Afrikaanse specialiteiten

* **activiteiten mbt het ontwikkelen van een goede woon-attitude door de huisvestingscoach**

* **welzijnsatelier: ontspannende activiteiten**

Casus gezinsbegeleiding

Mevrouw A. is een Aziatische vrouw, die een tiental jaren geleden via mensenhandelaars naar België kwam. Zij werd opgesloten in een kelder en werkte als huisslaaf voor de familie die haar “gekocht” had, maar wist uiteindelijk te ontkomen. Ze werd opgevangen in een onthaalhuis. Ze leed enorm aan PTSS (Post Traumatisch Stress Syndroom) en de impact hiervan op haar geheugen maakte dat ze nooit in staat was een cursus te volgen (nieuwe informatie blijft niet hangen bij PTSS). Na zes jaren in het onthaalhuis ging ze alleen wonen. Dit verliep echter niet zoals gewenst en ze belandde alweer in een onthaalhuis. Een tweede poging kwam er onder begeleiding van de nazorgdienst. Deze dienst volgde haar verder op. Mevrouw A. vond gedurende enkele jaren werk als poetsvrouw. Ze werkte keihard (soms tot 13u/dag) via interim-bureaus en verdiende goed.

In 2015 zakte ze door haar knieën op straat. De diagnose luidde “axiale spondyloartritis, inflammatoire artritis. Bij mevrouw A. betekent dit chronische pijn in de onderrug, knieën, polsen en vingers. Daarnaast had ze ook astma en een depressie. In april 2017 werd ze naar onze dienst doorverwezen. We merkten meteen op dat mevrouw A. geen enkele landstaal spreekt – alles gebeurde in het Engels.

Enerzijds was dit te wijten aan het PTSS, anderzijds heeft ze er nooit de tijd voor gemaakt toen ze werkte. Bovendien viel het op dat ze veel zaken niet begreep (Wat is een mutualiteit? Waarom betalen zij je nu? Wat zijn je rechten en plichten als huurder? Wat is loonbeslag...). We schreven haar eerst in voor een integratiecursus, gevolgd door Nederlandse les (waarvan ze nu module 1.1. beëindigde).

Op financieel vlak gaat het ook niet goed: eerst en vooral tekende ze ooit een lening voor een huis (dat ze nooit zag of bewoonde). Daarnaast bouwde ze door de jaren heen ook andere schulden op: hoewel ze door haar harde werk een goed inkomen had, gaf ze nooit voorrang aan het betalen van facturen. Bovendien stuurde ze ook geld op naar haar thuisland voor de opvoeding van haar dochter. Een aanvraag tot collectieve schuldenregeling werd via het OCMW ingediend.

Gezien haar medische toestand (de dokters verbieden haar om ooit nog te werken) werd tevens een aanvraag tot erkenning handicap ingediend.

Ze woont in een klein huurappartement dat te duur is ten opzichte van haar inkomen en in geen goede staat is. De bedoeling is om volgend jaar naar een duurzame en betaalbare woning te verhuizen. Kennis en weerbaarheid zijn de grote werkpunten in haar begeleiding.

Marjan

Interview met de conciërge

Sinds wanneer bent u conciërge van dit appartementsgebouw?

“Sinds maart 2012”

Wat is uw takenpakket?

“In principe beheer ik de belangen van alle huurders en eigenaars, ik ontvang alle aannemers en onderaannemers, ik help mensen met problemen en ik waak over de veiligheid, wat in deze buurt zeer belangrijk is. Het beroep als conciërge is sterk veranderd en zeer administratief geworden.”

Dit werk is allicht niet aan vaste werkuren is gebonden?

“Zeker niet. Dit is een beroep van 24/24 uur. Je moet erg gepassioneerd zijn om het te doen. Gelukkig vind ik mijn werk zeer leuk.”
Wat zijn belangrijke troeven als conciërge?
“Je moet goed in dialoog kunnen treden met andere mensen en soms zaken aan je voorbij laten gaan. (bv. Als er iemand op je roept). De organisatie is ook zeer belangrijk. Ik probeer steeds om alles te verbeteren in samenwerking met het syndicaat en de raad.”

Sinds wanneer kent u Lhiving?

“Ik heb zelf vijftien jaar op de 12de verdieping gewoond. Zo heb ik Lhiving leren kennen.”

Hoe ervaart u het contact met Lhiving?

“Er is een zeer goede samenwerking en verstandhouding.”

Wat houdt deze samenwerking in?

“Er zijn vooral contacten bij het toekomen en het weggaan van huurders en ook de problemen van huurders die zich kunnen voordoen in het appartementsblok. Daarnaast komen veel mensen aan mijn bureau bellen wanneer ze voor het eerst komen, omdat ze niet weten waar Lhiving zit. Dat maak ik ook mee met cliënten voor het sociaal verhuurkantoor, dat zich ook in het appartementsblok bevindt.”

Kan u een voorbeeld geven van problemen met huurders?

“Meestal is de integratie belangrijk: sommige huurders kennen geen interne regelgeving en weten niet wat van hen wordt verwacht of wat het betekent om in gemeenschap te leven. Het is altijd nodig om dit reglement aan de nieuwkomers uit te leggen. Zo was er een situatie met een Roemeense familie. Toen ze hun huis betrokken, kreeg ik de hele tijd klachten van de burens. Ik moest aan

bemiddeling doen. Er waren problemen, maar ook vooroordelen. Nu is het gekalmeerd, de problemen zijn opgelost.”

Doen er zich problemen voor door de aanwezigheid van een vzw zoals Lhiving in een residentieel appartementsblok?

“Ik vind van niet. Sommige mensen vragen zich af waarom je een vzw of een sociaal verhuurkantoor in een woonblok nodig hebt, maar dat is geen groot probleem. Je moet begrijpen dat sommige mensen al 40 jaar in deze blok wonen en denken dat ze meer geïntegreerd zijn dan de anderen. Mensen goed integreren die uit een ander land komen is belangrijk.”

Hebt u klachten?

“Eén: Lhiving beheert de appartementen (opknappen, plaatsbeschrijving, ...) maar in geval van problemen zou ik graag een oplossing zien voor de sleutels wanneer de huurders niet thuis zijn. Zo was er een man die het gas van zijn fornuis was vergeten uit te zetten. Tijdens de week kan ik bij Lhiving langskomen voor de sleutels, maar in het weekend moet ik de deur forceren, omdat er geen andere mogelijkheid is het appartement te betreden. Dit is niet altijd gemakkelijk. Voor mij is dat iets om in de toekomst te verbeteren: hoe kunnen we beter samen

werken wanneer er bij Lhiving niemand aanwezig is?”

Bedankt voor deze suggestie, we zullen bekijken hoe we dit kunnen oplossen.

Marjan

Vrijwilliger Lien aan het woord

Mag ik me voorstellen: ik ben Lien, sinds 2014 bij Lhiving aan de slag als vrijwilliger. Waarom vrijwilligerswerk? Gewoon, omdat ik altruïsme wel gezond vind: iets kunnen betekenen voor iemand ... Ik leer zoveel bij en leer nieuwe mensen kennen.

Ik kende Lhiving voordien niet. Initieel had ik contact met Sensoa omdat ik graag iets wou doen rond hiv en zij opperden dat het misschien interessant kon zijn om als vrijwilliger aan de slag te gaan in mijn eigen stad. Na een intakegesprek kon ik bij Lhiving beginnen.

Van bij het begin was ik eigenlijk buddy: ik ondersteun(de) iemand (na mijn werkuren) op een vlak waar die persoon vooral nood aan heeft (een babbeltje maken, huiswerk maken met kinderen, mee boodschappen doen of vergezellen naar de psycholoog, helpen bij een verhuis, ..). Tot op heden was ik vaste buddy bij twee mensen. De eerste is onverwacht overleden en voor ik aan een tweede begeleiding begon, wachtte ik een aantal maanden zodat ik dit overlijden eerst een plaats kon geven. In dit kader is het

goed dat ik de gezinsbegeleider geregeld hoor en zie, bij haar ook terecht kan en even kan overleggen indien nodig.

Wat ik fijn vind aan Lhiving is dat ik mijn activiteiten zelf kan invullen in overleg met de persoon die ik begeleid. En dat er geen bepaald ritme of structuur wordt opgelegd, wat maakt dat het langer vol te houden is. Daarnaast vind ik het belangrijk dat beide partijen er iets aan hebben. Bij mijn huidige buddypersoon voel ik dat we elkaar verstaan. Bij de vorige waren er soms onaangename stiltes.

Het is ook heel fijn dat ik jaarlijks op het kerstfeest ben, zo leer ik de ruimere “familie” van Lhiving kennen. Ik zou wel graag nog meer op de hoogte gehouden worden van activiteiten en uitstappen, want dat is altijd verrijkend.

Hulp bij PC banking

Gezien de vaak moeilijke situatie van onze klanten (geen toegang tot internet, pc,...) bieden we hen de mogelijkheid om hun betaling bij Lhiving zelf te komen doen. Dat kan op verschillende manieren. Wie ertoe in staat, kan zelf zijn of haar bankverrichtingen via het systeem van PC banking doen. Anders zal deze vergezeld worden van zijn of haar maatschappelijk werker of administratieve medewerker.

Aangezien het ons doel is om de autonomie te vergroten, leggen wij alles uit en geven we onze cliënten een elementair financieel inzicht. Tijdens onze ateliers leren wij hen eveneens hoe ze zo hun leven zo goed mogelijk kunnen beheren: de keuze van elektriciteitsleverancier in functie van hun behoeften, welke GSM-applicaties nuttig zijn, hoe ze voedselverspilling kunnen verminderen en een budget opstellen, enz

We proberen hen te laten begrijpen dat er prioriteiten bestaan. Het is absoluut noodzakelijk dat zij onder andere hun huur en elektriciteit betalen. Het is belangrijk om alle uitgaven te betalen om zekerheid te creëren. De betaling van de rekeningen binnen de opgelegde termijn

maakt het mogelijk om extra kosten te vermijden die tot een toename van financiële problemen kunnen leiden.

Astrid

Semi-residentieel, een noodzaak voor Idriss

Eind 2016 contacteerde de sociale dienst van het UZ Brussel ons. Een jonge dertiger was sinds één maand gehospitaliseerd. Zijn ontslag was nakend, maar ondenkbaar zonder een intensieve psychosociale begeleiding. Idriss is Belg van Guineese origine en woont sinds zijn adolescentie in Brussel. Door artikel 60 was hij recent werkloos.

Hij had een druk sociaal leven en bezocht zijn familie in Guinea zodra dat mogelijk was. In november 2016 kreeg Idriss plotse crisisaanvalen verloor daarbij het bewustzijn. Zijn broer bracht hem naar de spoeddienst. De onderzoeken wezen op een zware ziekte, de progressieve multifocale leucocephalopathie (PML), een aandoening van het centrale zenuwstelsel en een direct gevolg van hiv besmetting.

Het jaar ervoor had Idriss zijn seropositiviteit vernomen, maar die diagnose niet aanvaard en dus ook geen enkele behandeling. De PML beschadigde zijn hersens en hij werd slechtziende (hij ziet alleen silhouetten, zonder onderscheid van kleuren). Tijdens zijn hospitalisatie haalde zijn huiseigenaar zijn appartement leeg en verhuurde het

dadelijk weer. Zijn broer nam hem dus zonder zijn persoonlijke spullen op toen Idriss het ziekenhuis verliet.

Zijn broer is zelf ook ziek, in een zorgelijke toestand en dus onbekwaam om Idriss onder zijn hoede te nemen. Toen een semi-residentiële studio vrij kwam, werd die aan Idriss toegewezen en werd een echte intensieve begeleiding opgestart. De nabijheid van onze kantoren stelde hem gerust en was ook noodzakelijk.

Nu is zijn week ingedeeld door de medische afspraken, het bezoek van een huishoudhulp, van een maatschappelijk assistente en van zijn broer die toch zeer aanwezig blijft in zijn leven. Bij elke nieuwe externe hulp moet van een aanvaardingsproces werk worden gemaakt. Idriss ontkent nog altijd zijn ziekte. Hij is meer gefocust op het vinden van een remedie te vinden dan de dagelijkse gang van zaken te accepteren. Een lange weg blijft te gaan, maar het is goed om achteruit te kijken en zo de reeds de weg te zien die werd afgelegd. De ziekte gooit levens overhoop, soms in al zijn aspecten. Te kunnen leven in de nabijheid van de sociale dienst betekent reeds veiligheid en steun voor Idriss.

Caroline

Reflectie: 20 jaar werken bij Lhiving

Enkele weken geleden stapte ik op een zonnige ochtend door één van de mooie lanen van Schaarbeek met bomen en prachtige woningen op weg naar een huisbezoek. Ik vroeg me af waar ik terecht zou komen. Mijn eerste huisbezoek 20 jaar geleden was in één van de minder gegoede straten in deze buurt. Ik dacht toen nog dat we alles meteen konden of zouden oplossen en wilde de bejaarde man die ik ontmoette meteen aan een andere, fatsoenlijke woning helpen. Dat is niet gelukt en hij haakte af op het lange wachten. Ik was twee keer teleurgesteld maar heb sindsdien heel wat realisme verworven. Ook al zijn er zaken waar ik nooit aan zal wennen.

Huisjesmelkers en vooral hun woningen zijn als een vieze kwaal die blijkbaar niet overgaat. De staat van de woning – op huisbezoek 20 jaar later in eenzelfde buurt – was walgelijk. Vocht, schimmel op de muren, in de kast, op de kleren. Eén buitenraam voor de hele benedenverdieping en nog een extra kamer, niet op de mezzanine maar in de kelder! De bewoners betalen 800€ voor dit hol. Je moet maar durven. Huurders hebben vaak niet de durf om hun eigenaar bij het Gewest aan te klagen.

We leerden binnen Lhiving veel over het thema wonen en we werken hard aan het bieden van perspectieven. Onze inzet loont telkens wanneer we een veilige en goede (sociale) woning vinden. 2017 was op dit vlak een hoogvlieger. Wat de overstap van een krot naar een degelijke woning betekent, van onbetaalbaar naar haalbaar, van benauwd en besloten naar ademruimte, dat hoeft geen uitleg.

Het thema huisvesting en wat we op dat terrein kunnen waarmaken, is een noodzakelijk deel van werken aan een menswaardig bestaan.

Ik heb er nog geen moment spijt van gehad dat ik destijds binnen Brussel van vormingswerk naar de boeiende wereld van sociaal werk ben overgestapt.

Ook al blijft elk onrecht me raken en wil ik datzelfde onrecht nog steeds bestrijden, ik sta (net als mijn collega's) geregeld met lege handen als het over oplossen gaat. Er valt soms niets te redden, en medemenselijkheid is dan het enige beschikbare wapen.

Het is eerder een levenskeuze.

Armoede is een structureel onrecht. Ziek zijn en geen medicatie hebben, honger lijden, geen werk of papieren krijgen is dat ook. Met schrijnende situaties als gevolg.

Over onrecht gesproken.

En er is meer dan dat. Dat weet ik weer wanneer ik terugga in de tijd en mijmer over fijne herinneringen, plezierige anekdotes en warme momenten. Wat heb ik hier al veel geleerd, gekregen en genoten.

Ligt De Bosberg in Limburg aan de zee? Zijn er krokodillen in het water? Ik durf niet douchen want ik ben bang van de giftige spinnen die uit de afvoer kunnen komen.

De opstandige puber van weleer, uit een gezin van zes, die in zijn laatste jaar geneeskunde zit.

Louis die al 5 jaar aan de zuidkant van Brussel gemeenschapswachter is en heel trots is op zijn werk.

Al de baby's die geboren werden zijn seronegatief, ook al had hun moeder een andere status.

De komst van tri-therapie met perspectief op lang leven in plaats van aidsziek met perspectief op sterven.

Genezen zijn van kanker.

Een vader die zijn kinderen na acht jaar terug ziet.

Papieren krijgen na zeven jaar onzekerheid.

De ongelooflijke kracht van heel wat vrouwen en mannen. Het willen delen van verhalen.

Al de begeleidingen die we kunnen afsluiten omdat we niet meer nodig zijn.

98 mensen die in 2018 willen deelnemen aan onze activiteiten en nog meer mensen die voldoende vertrouwen in ons hebben en een beroep op ons doen. Getrakteerd worden op lekkere Afrikaanse kip met rijst, Marokkaanse koekjes, Belgische witloof omdat we iets concreets konden doen.

Mijn fijne collega's van weleer die andere oorden hebben opgezocht.

Ons sterke en diverse team vandaag dat er ongelooflijk voor gaat en elkaar draagt.

Ik stap nog steeds met plezier elke morgen op de trein.

Ik verleg mijn focus geregeld naar diepgang in de ontmoeting en werk zo aan het herstel van waardigheid.

We kunnen vooral individuele mensen of gezinnen even bijstaan.

Zelfs al ken ik intussen heel wat van de realiteit, vanuit mijn warme veilige thuis is het moeilijk om voor te stellen wat het betekent om dat niet te hebben.

Els

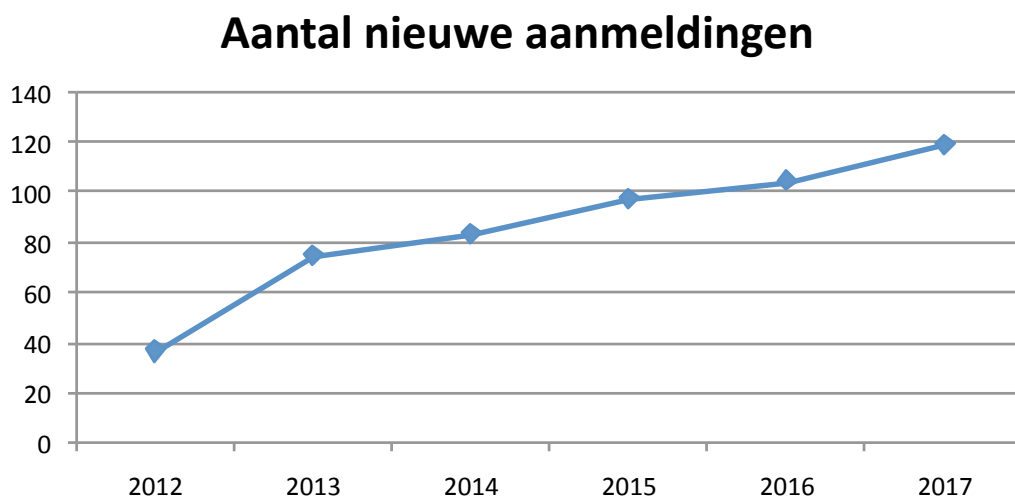
Cijfers en evoluties

Lhiving biedt **begeleiding op maat** vanuit drie deelwerkingen: de **Antenne**, de **ambulante werking** en de **semi-residentiele setting** van 15 transitwooneenheden.

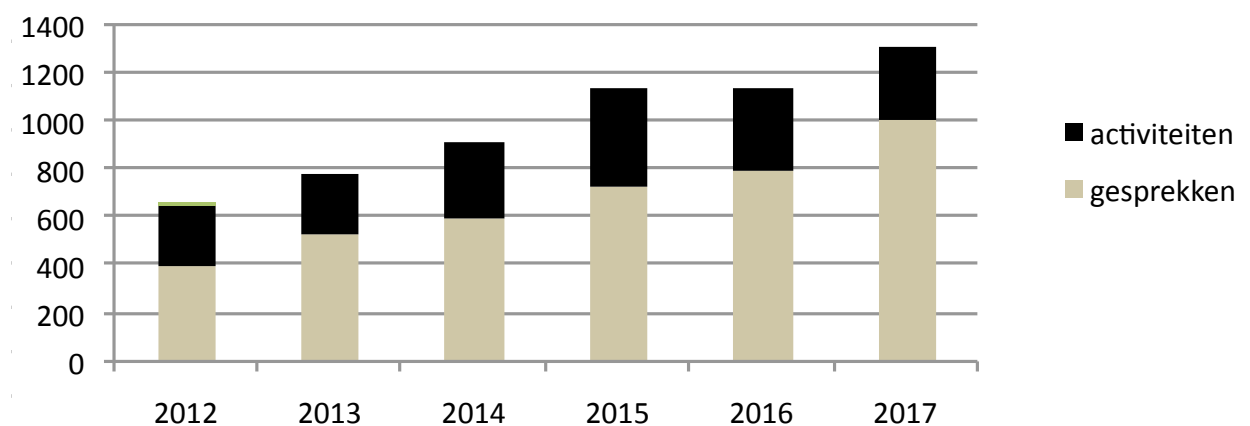
De Antennewerking

De functie van de Antenne is drieledig: het registreren van alle nieuwe aanmeldingen, een vrij aanspreekpunt bieden waar mensen onmiddellijk terecht kunnen met hun concrete hulpvragen en de toegangspoort vormen tot de overige pijlers van Lhiving. Alle aanmeldingen gebeuren dus via de Antenne. In onderstaande grafiek geven we een overzicht weer van het aantal nieuwe aanmeldingen per jaar. Door de uitbreiding van de doelgroep in 2013 bleef het aantal **nieuwe aanmeldingen** niet uit.

Figuur 1: Overzicht van het aantal nieuwe aanmeldingen per jaar. In 2008 en 2009 werd het aantal aanmeldingen niet bijgehouden, aangezien er een stop op de wachtlijst stond (max. 20 cliënten). In mei 2010 ging de Antenne-werking van start. Veel organisaties vonden de weg naar Lhiving terug, wat de opvallende toename in 2011 verklaart. In 2012 stabiliseerde de situatie zich terug op het normale niveau. Sinds de doelgroep uitbreiding in 2013 kennen we terug een stijging.

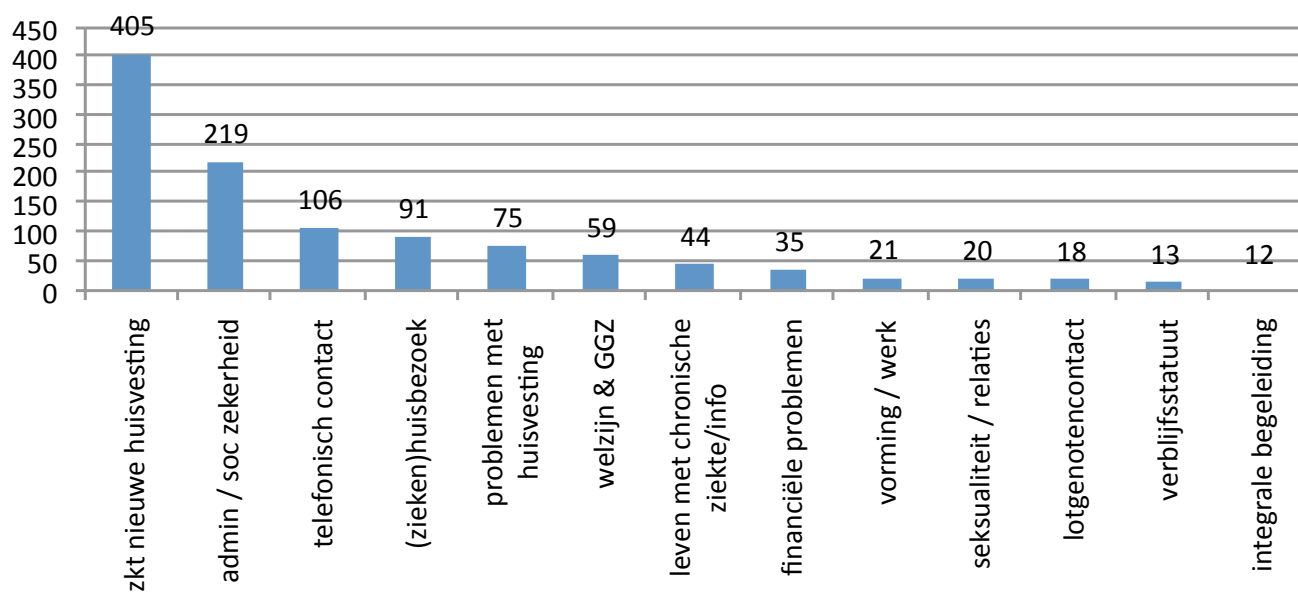
In totaal registreerden we afgelopen jaar **1.313 Antenne-contacts**. We blijven dus een positieve evolutie doormaken. De Antenne wordt dus dubbel zo vaak bezocht in vergelijking met vijf jaar geleden.

Figuur2: verhouding aantal gesprekken/activiteiten sinds de start van de antennewerking. In 2011 konden de cliënten die gevold werden op de Antenne nog niet deelnemen aan de activiteiten.

Sinds de start van de Antenne domineert het thema huisvesting (zoekt nieuwe huisvesting en problemen met huisvesting) (41%) wat betreft hulpvragen gedurende individuele Antenne-gesprekken. In 2012 bedroeg dit nog 'maar' 30%, dit toont aan dat het probleem 'huisvesting' alleen maar toegenomen is. Op de tweede plaats volgt het thema administratie en sociale zekerheid (20%), zoals het bijstaan van een cliënt in het klaarmaken van alle nodige documenten voor een sociaal onderzoek van het OCMW of het vinden van toegang tot gezondheidszorg. Dit is een vermindering ten opzichte van het vorige jaar. Op de derde plaats staat telefonisch contact (9%), dit is een telefoontje dat we registreren en waar we onze tijd nemen om actief naar de cliënt te luisteren.

‘Ziekenhuisbezoek’ staat op de vierde plaats (8%). Dit is opmerkelijk omdat we binnen de Antenne-werking in principe geen huisbezoeken afleggen tenzij de gezondheid van de cliënt een bezoek op Lhiving zelf niet toelaat. Aangezien we met ernstig zieke mensen werken, gebeurt dit regelmatig. Daarnaast volgen nog ‘welzijn en gezondheid’, ‘leven met een chronische ziekte’ en ‘financiële problemen’. De vraag naar integrale begeleiding van cliënten zelf ligt redelijk laag. Ze werd 12 keer door de cliënt gesteld, maar in totaal werden 34 nieuwe begeleiding opgestart. Vaak stelt de hulpverlener zelf een integrale begeleiding voor wanneer we geconfronteerd worden met een bijzondere kwetsbaarheid van de hulpvrager of wanneer een cliënt een woning via één van onze convenanten krijgt toegewezen. Daar koppelen we altijd een begeleiding van twee jaar aan vast.

In 2017 kregen we **119 nieuwe aanmeldingen**. Onze doelgroep cliënten wordt steeds heterogener. Vier cliënten werden op Lhiving aangemeld, maar na een eerste of tweede gesprek doorverwezen naar een andere dienst wegens niet tot de doelgroep behorend. Dit waren drie mensen waarvan de ernst van de ziekte niet aantoonbaar was, en één persoon met een uitsluitend psychiatrische aandoening. In realiteit kregen we in 2017 meer aanmeldingen binnen. Maar omdat de druk op de werking hierdoor te groot werd zijn we strengere criteria gaan toepassen. Zo worden meldingen buiten Brussel niet meer aangenomen. Ook gedurende de maanden juni, juli en augustus 2017 lasten we een aanmeldingsstop in.

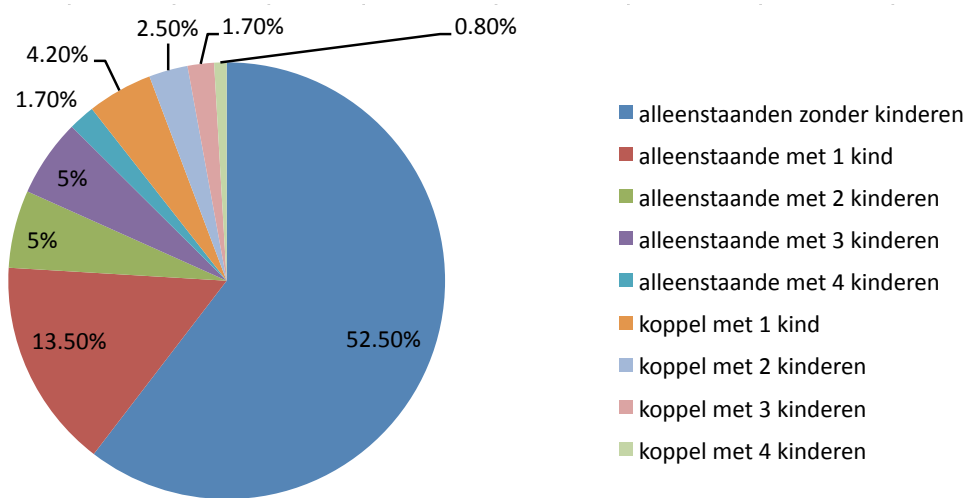
DOELGROEP	Aantal nieuwe aanmeldingen
Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)	1
Diabetes	6
Hartaandoening	3
Hepatitis C	1
Hiv	48
Hiv + kanker	2
Hiv + longaandoening	1
Hiv+ diabetes	1
Hiv+ nierfalen	2
Kanker	11
Kanker + diabetes	2
Kind ziek	6
Longaandoening	3
Multi aandoeningen	3
Multiple Sclerose (MS)	2
Neurologische aandoening	3
Nierfalen	4
Niet tot de doelgroep	4
Rugproblemen	4
Sikkelcelanemie	3
Sikkelcelanemie+ kanker	1
Spierziekte	2
Syndroom van Ehlers-Danlos	2
Ziekte van Bechet	2
Ziekte van Crohn	2
TOTAAL	119

Integrale begeleiding

In 2017 kenden we opnieuw een stijging van het aantal begeleidingen. We hebben 68 vrouwen en 50 mannen in begeleiding. Ook het aantal alleenstaanden ligt hoog, we tellen 92 alleenstaande personen. De doelgroep van onze integrale begeleidingen is heel erg gevarieerd. Ongeveer de helft van de mensen die integraal begeleid worden zijn seropositief. Dit betekent dat we drie jaar na doelgroep uitbreiding echt wel een breed publiek bereiken.

Jaartotaal	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
totaal aan cliënten in begeleiding:	118	100	73	71	64	54	69	74
alleenstaanden zonder kinderen	62	54	37	38	37	28	24	29
alleenstaande met 1 kind	16	13	7	5	8	10	11	11
alleenstaande met 2 kinderen	6	3	4	4	7	6	11	11
alleenstaande met 3 kinderen	6	4	6	5	2	3	7	7
alleenstaande met 4 kinderen	2	1	0	0	0	0	1	1
koppel met 1 kind	5	5	5	2	3	2	3	3
koppel met 2 kinderen	3	3	2	6	1	2	1	1
koppel met 3 kinderen	2	2	1	2	2	2	7	7
koppel met 4 kinderen	1	0	0	1	0	0	1	1
koppel met 7 kinderen	0	0	0	0	0	0	1	1
overgang begeleiding naar antenne	14	9	13	18	9	9	21	17
overleden	4	3	2	2	1	1	0	1
overgang antenne naar begeleiding: start nieuwe begeleiding	34	38	23	21	22	13	7	9
begeleiding gestopt, zonder overgang naar de antenne	6	3	1	1	3	3	0	0

Opmerking: in deze telling wordt geen rekening gehouden met kinderen die nog in het buitenland verblijven of die niet ingeschreven zijn in de gezinssamenstelling (vb. bij scheiding).

De intensiteit van de integrale begeleidingen

	Intensieve begeleiding	Matig intensieve begeleiding	Ondersteunende begeleiding
	(verschillende contacten/week)	(min 1 contact/week)	(1 contact/maand)
2017	15	19	84

Het valt op dat er in 2017 veel begeleidingen ondersteunend zijn. Er werden dan ook 24 begeleidingen stopgezet. Op vijf jaar tijd merken we dat het aantal personen in begeleiding verdubbeld is en dit met hetzelfde aantal personeelsleden. De vraag naar begeleidingen blijft groot.

Activiteiten en vakantie

activiteit	aantal keer georganiseerd	(gemiddeld)aantal deelnemers/sessie
praatgroep	6	10
kookatelier	11	15
atelier huisvesting	6	15
atelier welzijn	8	13
Wereld Aids Dag	1	14
Kerstfeest	1	60
vakantie Bosberg (Genk)	1	50
paasfeest	1	48

Ook dit jaar konden we een beroep doen op de gratis busdienst van de Stad Brussel. Voor het atelier Welzijn zijn we driemaal op uitstap gegaan, naar Antwerpen, Oostende en Luik. Al jaar en dag gaat Lhiving in de zomer op vakantie met cliënten. Dit jaar trokken we voor drie dagen naar Genk in vakantieverblijf De Bosberg.

Huisvesting

Dankzij onze conventies met sociale huisvestingsmaatschappijen slaagden we er het afgelopen jaar in om verschillende gezinnen te helpen aan een sociale huurwoning. Het zijn alleenstaanden of gezinnen die nauw gevolgd worden door Lhiving. We bereiden hen voor op de verhuis en doen al het nodige zodat de persoon of het gezin de nieuwe woning als een 'goede huisvader' zal beheren. De gezinnen die naar daar verhuizen worden nog gedurende minimaal twee jaren na de verhuis begeleid door onze dienst.

Sociale Huisvestingsmaatschappij	App 1 slpk	App 2 Slpk	App 3 slpk	Totaal aantal toewijzingen
Lakense Haard	4	1	0	5
Brusselse Huisvesting	2	2	0	4
Etterbeekse Haard	2	0	0	2
Zuiderhaard	1	0	0	1
Molenbeekse Haard	2	2	0	4
Everecity	0	0	1	1
Comensia	0	1	1	2

Tabel: aantal toewijzingen in 2017

Onze wooncoach organiseerde negen workshops rond het thema huisvesting in 2017. De gezinnen die via tussenkomst van Lhiving aan huisvesting raakten worden sterk aangemoedigd aanwezig te zijn.

THEMA'S:
Sorteren van huisafval
De veiligheid in onze woningen
Hoe een energieleverancier kiezen ?
Sociale Zekerheid (mutualiteit, werkloosheid en OCMW)
Inbraakpreventie (in samenwerking met de politie)
Rechten en plichten van de huurder en eigenaar
Butgetcontrole (pc banking, overschrijvingen, ...)
Hoe omgaan met schulden
Het probleem van schermen in onze huizen (televisie, tablets, computers,...)

Tabel: thema's van het atelier huisvesting in 2017

Samenstelling van het team

Het team van Lhiving bestaat uit 10 personeelsleden, 6 voltijdse en 4 deeltijdse (8.5 fulltime equivalenten in totaal). Zes teamleden nemen naast integrale begeleidingen ook het onthaal en de opvolging binnen de Antenne op. Onze boekhouder speelt, naast haar administratieve taken, een rol in het cliëntenonthaal en ondersteuning. En tot slot hebben we een teamlid dat zich voltijds met woonbegeleiding bezighoudt. De Raad van Bestuur heeft zowel een sturende als ondersteunende functie en komt ongeveer tweemaandelijks samen. De 13 leden komen uit zowel profit als non-profit sector en dragen de specifieke missie van de vzw een warm hart toe.

Het team is eerder eclectisch samengesteld wat betreft opleiding, culturele en professionele achtergrond. De verschillende teamleden hebben uiteenlopende werkervaringen en opleidingen in de non-profit sector achter de rug, als leerkracht, maatschappelijk of vormingswerker, kinesist of leidinggevende in de psychosociale sector en voor diverse doelgroepen. Deze rijkdom komt de integrale aard van onze begeleidingen en het probleemoplossend vermogen van het team bij moeilijke begeleidingssituaties alleenmaar ten goede.

Daarnaast kan Lhiving gelukkig ook rekenen op enkele betrouwbare vrijwilligers.

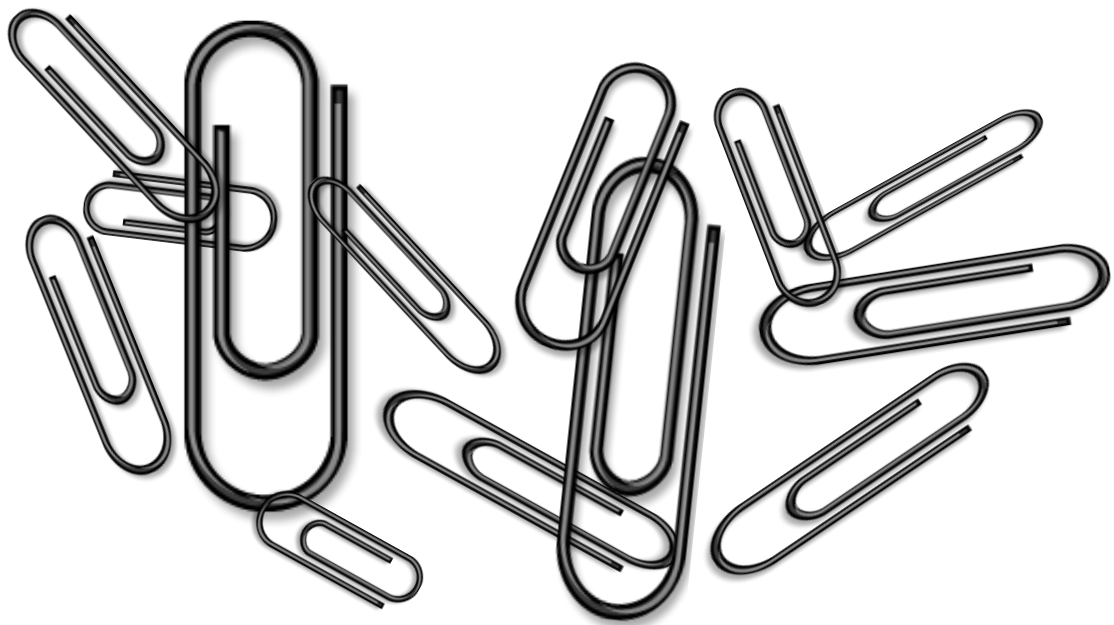
Financiering

Erkenningen en overheidssubsidies bieden onze organisatie de mogelijkheid om stappen te zetten in de richting van verbetering en het verwezenlijken van doelstellingen op langere termijn. De evolutie en groei van vzw Lhiving was niet mogelijk zonder de jarenlange en trouwe financiële steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Sinds 2007 zijn we ook vanuit de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie erkend en gesubsidieerd als dienst die begeleiding biedt aan mensen in moeilijkheden. In 2016 werd onze erkenning opnieuw verlengd voor een periode van vijf jaar. In 2012 kregen we 0,4vte personeelslid bij, zodat we nu voor 2,4 voltijds equivalenten gesubsidieerd zijn. Ook kregen we eind 2017 het nieuws dat we een bijkomende som toegekend kregen vanuit de GGC voor personeelsversterking. We kregen er doorheen de jaren twee en een halve Geco-arbeidsplaatsen bij en sociale Maribel middelen voor twee half-tijdse medewerkers. Lhiving is erkend door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als vereniging die werkt aan integratie via huisvesting en ontvangt hiervoor sinds 2011 financiële subsidie. Deze dekt helaas niet de volledige kost voor een voltijdse medewerker.

Het blijft steeds een uitdaging om over voldoende middelen te beschikken om de continuïteit van ons werk te kunnen garanderen. Vele jaren lang reeds kunnen we rekenen op de vrijgevigheid van een heleboel individuele sponsors, de steun van Lions Club Brussel Munt en op de subsidies van onze financiële partners om onze missie te blijven verzekeren. We zijn hen allen zeer erkentelijk!

Bijlagen

Bijlage 1: Samenwerkingsverbanden van Lhiving

Gezien de begeleidingen integraal zijn, gericht op alle levensdomeinen, en het merendeel van de cliënten kampt met een complexe problematiek, spreekt het vanzelf dat Lhiving met zeer vele en verscheidene organisaties samenwerkt. Sommige van deze samenwerkingsverbanden zijn heel summier en vrijblijvend, andere zijn vrij intens.

Gezondheid

Sensoa
UMC Sint-Pieter: afdeling infectieziekten
UMC Sint-Pieter: afdeling pediatrie
UMC Sint-Pieter Cetim
UMC Sint-Pieter: Elisa
UMC Sint-Pieter: campus César De Paepe
UZ Brussel: Aidsreferentiecentrum
Cliniques Universitaires Saint-Luc: Aidsreferentiecentrum
Cliniques Universitaires Saint-Luc: afdeling nierziekten
UZ Brussel: diabeteskliniek
UZ Brussel: infectiologie
UVC Brugmann: Psychiatrische afdeling
Universitair Kinderziekenhuis Koningin Fabiola
Erasmus Ziekenhuis
Ziekenhuisvereniging Etterbeek/Elsene

Diensten voor thuisverpleging
Mutualiteiten
Huisartsen
Arémis
Topaz
Plateforme Prévention Sida
Apotheek IJzer
Cité Sérine
Observatoire du sida et des sexualités

Huisvesting

Sociaal verhuurkantoor Baita
Sociaal verhuurkantoor De Nieuwe 150
Sociaal verhuurkantoor IRIS
Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij
Brussels Woningfonds
Comensia
Lakense Haard
Sociale verhuisdiensten
Log'Iris
Molenbeekse Haard

Brusselse woning

Everecity

Lojega

Zuiderhaard

Brusselse Bond voor het Recht op Wonen

Kansarmoede

OCMW's

Budgetbegeleidingsdiensen en bewindvoerders

Diensten voor thuishulp

Vzw Lucia

Caritas Daden Gevraagd

Belfius SOS fonds

Degive Fonds

Les Cuisines Bruxelloises

Vereniging voor Begrafenissen en Crematies

Steunpunt Vakantieparticipatie

Sociaal Centrum Noordwijk

Société Royale de philanthropie

Vluchtelingen, asielzoekers, mensen zonder papieren

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Medimmigrant

Klein Kasteeltje

Siréas

Foyer – juridische dienst

Convivial

Brussels Onthaal Nieuwkomers

Exil

Kruispunt migratie

Doorverwijzing en samenwerking met het welzijns- en gezondheidsveld

Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad

Bico-federatie

CAW Brussel

Solentra

CGGZ Brussel

Psychiatrische Zorginstelling Titeca

Traktor

Antonin Artaud

DOP
Begeleid Wonen Brussel

Kinderen en jongeren

A Place to Live
Huiswerkklassen
Ville de Bruxelles – Service de la Jeunesse
Sport- en jeugddiensten
Jeugd en Vrede
Centra voor Leerlingenbegeleiding
Regioteams Kind & Gezin
Centrum voor het Jonge Kind
Opvoedingswinkel Brussel

Vorming en tewerkstelling

Hobo
Lire et Ecrire
Tracé Brussel
Huis van het Nederlands
Huis van de Solidariteit
De Overmolen

Vrijwilligers

Vzw Het Punt
Partenariat pour le Volontariat

Vzw - intern

Inoptec
Baita clean office

Bijlage 2: Interne vorming, studiedagen en deelname aan overleg

Zowel voor personeel als voor vrijwilligers is vorming en bijscholing onontbeerlijk. Medewerkers volgen regelmatig vormen, aangeboden door opleidingscentra of andere organisaties. Daarnaast worden ook intern voor het team af en toe studiemomenten ingelast, al dan niet met externe begeleiding. Ten slotte zijn er nog een aantal vergaderingen en overlegmomenten waar personeelsleden aan deelnemen.

In 2017 waren dat :

Buitenshuis gevolgde opleidingen

Vorming

Cursus Frans

Cursus Nederlands

Yoga sessie

Inrichter-begeleider

Altissia

CVO Brussel

L'art du bonheur

Verdediging van het Recht op wonen: onderzoek van de verschillende acties	Brusselse Bond voor het Recht op Wonen
De kwetsbaarheid van de therapeut	Bvrgs
Burn out-Burn on	CGG PassAnt Haacht
Netwerkmoment Brussel	ZKP-O
Vluchtverhaalanalyse	VluchtelingenWerk Vlaanderen
De kwaliteitsnormen van Huisvestingscode	Brusselse Bond voor het Recht op Wonen
L'habitat léger	Brusselse Bond voor het Recht op Wonen

Zelf georganiseerde vormingen / denkdagen

Vorming	Inrichter-begeleider	Duur	Aantal deelnemers
Narratieve Therapie	Lhiving	1/2e dag	Team
Armoede	Lhiving-Caro Bridts (ervaringsdeskundige)	1/2e dag	Team
Roma gezinnen	Lhiving-Foyer	1/2e dag	Team
Solidair wonen	Lhiving-Fami Home	1/2e dag	Team
Huisvesting	Lhiving	1/2e dag	Team

Intervisiegroepen - vergaderingen - overlegmomenten

Vorming	Inrichter-begeleider	Duur	Aantal deelnemers
Op zoek naar antwoorden voor de begeleiding van Vluchtelingen	Lhiving-team met externe supervisor	1/2e dag 3 keer	Team
Collegiale intervisie rond praktijkcasussen	Lhiving-team met externe supervisor	1/2e dag 3 keer	Team
Intervisie	SMES	1/2e dag 9 keer	1
Vergadering BBROW	Brusselse Bond Recht Op Wonen	1/2e dag 4 keer	1
Regio-overleg thuislozenzorg	Brussels Welzijns- en Gezondheidsraad	1/2e dag 2 keer	1
Bico-Overleg	Bico Federatie	1/2e dag 5 keer	1
Raad van Bestuur	Lhiving	Avond 6 keer	1
Algemene Vergadering	Lhiving	Avond 1 keer	1
Adviesraad	Zanzu	1/2e dag 2 keer	1

Bijlage 3: Personalia

De Raad van Bestuur

Voorzitter	Hubert Claes
Secretaris	Wim Cornelis
Penningmeester	Antoine Vidts
Leden	Els Verdonck
	Hugo Delaere
	Piet Roose
	Laure Uwase
	Steven Claes
	Joseph Vandormael
	Patrick Demeestere
	Siebrecht Declerck
	Chris Schrijns
	Sofie Van Coillie

De teamleden

Annelies Vangoidsenhoven	coördinator sinds 01-11-11 deeltijds (90%)
Siska Kiekens	gezinsbegeleidster sinds 01-01-09 (voordien coördinator sinds 19-04-99) deeltijds (50%)
Els Vandeput	gezinsbegeleidster sinds 15-11-98 deeltijds (75%)
Marianne Lindhout	gezinsbegeleidster sinds 09-10-06 deeltijds (80%)

Sara van Mechelen	gezinsbegeleider sinds 01-07-2012 tot 31-05-2017 voltijds
Davy Sevenants	gezinsbegeleider sinds 07-01-2013 voltijds
Marjan Samyn	gezinsbegeleider sinds 02-04-2013 deeltijds (90%)
Patrice Misago	gezinsbegeleider sinds 15-01-2015 voltijds
Georgette Nahimana	gezinsbegeleider sinds 1-06-2017 deeltijds (50%)
Astrid Leclercq	Boekhouding en administratie sinds 07-07-2015 voltijds
Caroline Mager	gezinsbegeleider sinds 7-11-2016 voltijds tem 15/11/2017, nadien deeltijds (80%)

Vrijwilligers

Lieve Cools
Inge Van Molle
Lien Arijns
Paul Fontaine
Valerie Hardie

Met dank aan

Caritas Daden Gevraagd
Belfius SOS Fonds
Lionsclub Brussel Munt
Lotto
Welzijnszorg
Zorgfonds Sensoa
BNP Fortis Foundation
BEMSA VUB
Rotary Club Leuven Brussel Dijleland
Donorinfo
Société Royale de la Philantropie

Al onze individuele schenkers

Lhiving mag attesten voor belastingsvrijstelling uitreiken
vanaf 40€ per kalenderjaar

Rek.nr. BE29 0013 0051 4564

Lhiving vzw

Schipperijkaai 11/122

1000 Brussel

met de vermelding: solidariteit Lhiving

waarvoor

DANK!